

PROTESTANTSE GEMEENTE ZEIST

BELEIDSPLAN 2024- 2028

Vastgesteld in de vergadering van de algemene kerkenraad op ....

Dit beleidsplan geeft de kaders aan van het werk van de Algemene Kerkenraad (AK) van de Protestantse Gemeente Zeist (PGZ) in de periode 2024 -2028.

Missie en visie

De missie en visie van de PGZ verwoorden we zoals in het beleidsplan 2019-2023:

De Protestantse Gemeente te Zeist is een geloofsgemeenschap van Jezus Christus waar mensen thuiskomen om, gedreven door de Heilige Geest, in diverse vormen God te eren en samen mee te bouwen aan Zijn Koninkrijk dichtbij en verder weg.

De Protestantse gemeente te Zeist wil een open, pluriforme door God en het christelijk geloof geïnspireerde geloofsgemeenschap zijn, waar respectvolle ruimte is voor iedereen met aantrekkingskracht naar buiten en waarbinnen jong en oud zich aangesproken voelen.

Vorbereiding

Ter voorbereiding van het voorliggende beleidsplan is in het voorjaar van 2023 een commissie¹ met de wijkkerkenraden in gesprek gegaan over het onderwerp ‘vitaliteit’, oftewel de (veer)kracht om een geloofsgemeenschap van Jezus Christus te zijn en die te organiseren.

Bij de vorming van de Protestantse Gemeente Zeist in 2019 is de nadruk gelegd op de autonomie van de zeven wijkgemeenten. In het beleidsplan 2019-2023 is dat verwoord als ‘De wijkgemeente maximaal zelfstandig te laten zijn om het kloppend hart van de PGZ kerk in te vullen. De AK zal dit zo veel mogelijk coördineren en faciliteren.’ Die keuze komt ook in de gespreksronde in 2023 tot uitdrukking. De wijkkerkenraden hechten aan de eigenheid van hun wijkgemeente, nemen daarvoor verantwoordelijkheid en zijn dankbaar voor wat er in hun wijkgemeente gebeurt.

Tegelijkertijd is er echter ook betrokkenheid bij het wel en wee van de andere wijkgemeenten en bereidheid om een andere wijkgemeente bij te staan als dat nodig is. Een terugkerend onderwerp in de gesprekken was de zorg voor de toekomst vanwege het afnemend aantal leden in de eigen wijkgemeente en/of andere wijkgemeenten.

In alle gesprekken kwam een verlangen naar voren – hoewel in verschillende mate en met verschillende accenten – naar meer onderlinge verbinding. De commissie die de gesprekken heeft gevoerd, heeft dit vertaald in een behoefte aan een **tussenruimte** die verder reikt dan het contact dat de wijkgemeenten nu al onderling zelf leggen. In die tussenruimte werken de wijkgemeenten samen aan het behoud van een vitale presentie van de Protestantse Kerk in Zeist. Elke wijkgemeente wordt uitgenodigd daaraan mee te doen en daarvoor mede verantwoordelijkheid te nemen. De tussenruimte doet geen afbreuk aan de eigenheid en autonomie van de wijkgemeenten en de

---

¹ Bestaande uit leden van het ministerie van predikanten, het college van kerkrentmeesters en de algemene kerkenraad

verantwoordelijkheid daarvoor van de wijkkerkenraden, maar voegt daar een grotere verbondenheid aan toe.

Tussenruimte

De AK zal de komende jaren het voortouw nemen om gaandeweg deze tussenruimte invulling te geven door onder meer het gesprek daarover te initiëren, voorwaarden te scheppen en initiatieven op dit gebied te ondersteunen.

De algemene kerkenraad neemt in de komende beleidsperiode het voortouw in de ontwikkeling van een tussenruimte die de wijkgemeenten verbindt om gezamenlijk een vitale gelovige presentie in Zeist nu en in de toekomst te ondersteunen.

We starten met een inventarisatie van ervaringen die bij andere grotere protestantse gemeenten zijn opgedaan, waar de wijken eveneens een autonome positie hebben. Deze ervaringen benutten we om de gedachte van een tussenruimte verder gestalte te geven.

Bij de ontwikkeling van de tussenruimte onderscheiden we drie pijlers:

1. De roeping om overeenkomstig ons belijden gestalte te geven aan de ene heilige apostolische en algemene christelijke Kerk, die zich uitstrekt naar de komst van het Koninkrijk van God
2. Functionaliteit: het creëren en onderhouden van de voorwaarden om invulling aan deze roeping te geven
3. Vitale organisatie: de zorg voor geestkracht en bevoegenheid bij degenen die uitvoering geven aan de functionaliteit en roeping in de gemeente

Hierna benoemen we de thema's waaraan de AK aandacht zal besteden om deze pijlers invulling te geven. De thema's zijn deels aangereikt vanuit de wijken, commissies of de colleges. Ze zijn nog niet of beperkt uitgewerkt. Het beleidsplan dient daarmee als agenda van de AK voor de komende beleidsperiode, waarin de thema's verder invulling zullen krijgen.

1. Roeping

Als gelovigen in Zeist zijn we geroepen de gemeenschap van Jezus Christus te dienen door een eenheid te vormen, het geloof met anderen te delen, Hem te aanbidden en elkaar lief te hebben. Aangezien de aandacht in de samenwerking tussen de wijkgemeenten tot nu toe vooral gericht was op functionele aspecten, zal de komende tijd deze roeping meer centraal komen te staan. Daarbij zal de algemene kerkenraad zich onder meer richten op de volgende thema's.

Geloofsgesprekken

Samen met het ministerie van predikanten zal invulling worden gegeven aan geloofsgesprekken voor leden van de Protestantse Gemeente Zeist en andere geïnteresseerden. In een geloofsgesprek zoeken de deelnemers te midden van hun verschillende ervaringen en opvattingen naar hun gemeenschappelijke band met Jezus Christus.

Colleges en presentie

De afgelopen jaren is gewerkt aan een goede samenwerking tussen de algemene kerkenraad en de colleges van kerkrentmeesters en diakenen. De taken en verantwoordelijkheden zijn helder en er is een goede onderlinge verstandhouding. De komende periode zal de algemene kerkenraad samen met de colleges onderzoeken hoe in deze functionele samenwerking ook roeping een plek kan krijgen

door gezamenlijk een koers te bepalen hoe het diaconale werk en de vermogensrechtelijke aangelegenheden optimaal kunnen bijdragen aan een vitale gelovige presentie. Daartoe zal de algemene kerkenraad in samenspraak met de colleges de huidige kaders voor zowel het diaconale werk als de vermogensrechtelijke aangelegenheden evalueren en herijken in het licht van onze missie en visie.

Presentie van de PGZ in de 'huizen'

De *Begeleidingscommissie predikanten en kerkelijk werkers met bijzondere opdracht* ondersteunt namens de algemene kerkenraad predikanten en kerkelijk werkers die werkzaam zijn binnen zorginstellingen in Zeist. Deze commissie prikkelde in 2022 de AK met de vraag: hoe willen we als PGZ de *presentie* in de 'huizen' handen en voeten geven en is die anders dan de wijze waarop we dat van oudsher al doen? En wat is daarmee de betekenis van de commissie - en het werk van de leden daarvan - voor de PGZ? De algemene kerkenraad zal zich hierover samen met de commissie bezinnen.

In het verlengde daarvan zal de AK zich ook bezinnen op de betekenis van de wijkloophuizen die in Zeist worden georganiseerd. Welke rol spelen zij in onze roeping en wat betekent dat voor de betrokkenheid van PGZ?

Nieuwe vormen van kerkzijn

Voor een blijvende vitale gelovige presentie is het noodzakelijk om steeds weer nieuwe mensen aan te spreken met het evangelie. Daarvoor zijn naast de gevestigde gemeenschappen ook nieuwe vormen van kerkzijn belangrijk, die op een andere manier mensen aanspreken. De AK wil in de komende periode meezoeken naar wegen om dergelijke initiatieven te ondersteunen en te bestendigen, al dan niet gedelegeerd naar een specifieke wijk.

2. Functionaliteit

Aandacht voor functionaliteit is gericht op het creëren en onderhouden van de voorwaarden om een geloofsgemeenschap te zijn.

Verduurzaming van gebouwen

Door zorgen over het klimaat en de verwachte aanhoudend hoge energieprijzen in de komende jaren is de verduurzaming van de gebouwen van de PGZ nadrukkelijk op de agenda gekomen. Het CvK heeft in 2022/2023 een inventarisatie gemaakt van de PGZ-brede mogelijkheden voor verduurzaming. De maatregelen die binnen afzienbare tijd door energiebesparing kunnen worden terugverdiend, worden door de wijkgemeenten zelf gerealiseerd en gefinancierd. Een aantal maatregelen vraagt echter een investering, die niet door de wijkgemeenten afzonderlijk gedragen kunnen worden. Hoe en wanneer die begroot worden zal in de komende periode duidelijk worden. Daarbij zullen keuzes gemaakt moeten worden, waarbij ook rekening gehouden dient te worden met het gebruik van de afzonderlijke gebouwen op de lange termijn. De AK zal hiervoor samen met het CvK en de wijkkerkenraden een afwegingskader opstellen en besluiten nemen over de te nemen maatregelen en de financiering daarvan.

Jeugdwerker

De PGZ heeft een 'bovenwijkse' jeugdwerker (0,6 fte). De jeugdwerker wordt in haar werk begeleid door de Protestantse Jeugdraad, waarin verschillende PGZ-wijken vertegenwoordigd zijn. De externe financiering van die functie is t/m mei 2025 geborgd. De AK zal zich, in overleg met de Protestantse Jeugdraad, de wijkkerkenraden en het CvK, beraden op de invulling en financiering na 2025.

Communicatie

In de periode 2019 – 2023 was, net als de jaren daarvoor, de Opgang het centrale PGZ-brede communicatiemiddel (naast de website www.pgzeist.nl). De Opgang valt onder directe verantwoordelijkheid van de AK. De toenmalige algemene kerkenraden hebben begin 2017 besloten om Opgang als gezamenlijk kerkblad van de Hervormde Gemeente te Zeist en de Gereformeerde Kerk van Zeist te vernieuwen. Die vernieuwing is in 2019 grondig geëvalueerd. Daaruit bleek dat het blad door de lezers positief wordt gewaardeerd. Tegelijkertijd neemt het aantal abonnementen structureel af, terwijl de kosten stijgen. Het CvK heeft de algemene kerkenraad gevraagd een standpunt in te nemen over de daardoor oplopende kosten. De AK zal dit doen in het licht van de bijdrage van Opgang aan de onderlinge verbondenheid van de leden van de PGZ. Daarbij zal ook worden gekeken naar andere (digitale) middelen, zoals de kerkapp die in sommige wijken wordt gebruikt.

Beleid

In de afgelopen jaren heeft de algemene kerkenraad een aantal randvoorwaarden in beleid vastgelegd. Het gaat onder meer om:

- Een privacy-beleid om de zorgvuldigheid van de verwerking van persoonsgegevens binnen de gemeente te waarborgen en te voldoen aan de wettelijke eisen
- Beleid voor een veilige gemeente om te bewaken dat mensen zich binnen onze geloofsgemeenschap veilig en gerespecteerd voelen
- Een procedure voor de ontvangst en registratie van nieuw ingekomenen in Zeist

In de komende jaren wordt de uitvoering van dit beleid gevolgd en zo nodig aangepast, wanneer het niet meer voldoet. Het privacy-beleid en het beleid Veilige Gemeente komen daarvoor jaarlijks op de agenda van de AK. Daarnaast zal de AK zich bezinnen op de suggestie die de classispredikant ds. Verhoeven bij haar bezoek aan de PGZ heeft gedaan, om predikanten in de toekomst in plaats van voor een wijk voor Zeist als geheel te beroepen.

3. Vitale organisatie

Gevolg geven aan onze roeping en zorgdragen voor functionaliteit binnen de Protestantse Gemeente Zeist staat of valt met de bereidheid van mensen om zich hiervoor gezamenlijk in te zetten. Om dat te bevorderen, maar ook om overvraging van mensen te voorkomen, heeft de AK een aantal uitgangspunten geformuleerd voor de bemensing van de algemene kerkenraad en de colleges.

- Als lid van een centraal orgaan werk je *zonder last en ruggenspraak*. Dat betekent dat je niet in een orgaan zit als vertegenwoordiger van het belang van jouw wijk. Maar, je hebt zitting op basis van jouw eigen kennis, ervaring en inzicht om daarmee bij te dragen aan het belang van de PGZ als geheel. Tegelijkertijd breng je wel de kennis en het perspectief uit je eigen wijk in. Het omgaan met die twee rollen vergt vaardigheid.
- In het fusietraject naar de PGZ is de noodzaak voor een nieuwe bestuurlijke cultuur expliciet benoemd. Dat is praktisch uitgewerkt in kleinere centrale organen, wat de teamvorming en samenwerking vergemakkelijkt. Daarnaast is benoemd dat ‘nieuw bloed’ in het kerkbestuur een belangrijk randvoorwaarde is om een noodzakelijk cultuurverandering te borgen. Een zekere doorstroom van bestuurders is nodig om cultuurverandering te realiseren, waarbij een goede balans tussen ervaren en nieuw geborgd moet worden.
- Wanneer bestuurders lange tijd functies bezet houden, wordt de doorstroom belemmerd en neemt de kans toe dat patronen inslijten, terwijl het faciliteren van veranderingen in de PGZ steeds belangrijk zal worden. Volgens de Kerkorde mag iemand maximaal drie keer vier jaar

aaneengesloten ambtsdrager zijn. Na een ambtstevrije periode van 11 maanden mag nogmaals zo'n (maximale) duur starten. Dat maakt maximaal 24 jaar. In de AK is besproken dat het niet gewenst is dat iemand voor meer dan twee termijnen van elk vier jaar lid is. Wanneer een wijkkerkenraad iemand toch voor een derde termijn wil aanwijzen, zal vanuit de AK het gesprek worden aangegaan met de wijkkerkenraad of de betreffende persoon bereid en in staat is om aan te sluiten op actuele veranderingen en ontwikkelingen. Eenzelfde werkwijze zou kunnen worden toegepast in het CvK en het CvD.

- Naast een lange zittingsduur kan ook een stapeling van kerk-functies het functioneren, doorstroming en vernieuwing belemmeren. Voor mensen die diverse functies bekleden, is de drempel voor het vinden van een opvolger hoger. Terwijl de kerkorde juist ook verschillende mogelijkheden biedt om mensen één specifieke taak te geven. Zo kunnen beide colleges tot een bepaald maximum bestaan uit respectievelijk kerkrentmeesters en diaconaal rentmeesters, die zonder zitting te hebben in een wijkkerkenraad wel hun wijk in het college kunnen vertegenwoordigen.

Daarnaast kunnen ambtsdragers die een taak hebben voor de PGZ als geheel volgens de kerkorde met een bepaalde opdracht vrijgesteld worden van andere taken die aan het betreffende ambt verbonden zijn. Vanzelfsprekend staat deelname aan de commissies open voor mensen die geen ambtsdrager zijn. De kerkorde biedt dus meer zoekruimte naar deelnemers in de centrale organen dan mogelijk gedacht wordt en het is belangrijk die maximaal te benutten. Dit heeft ook als voordeel dat er meer mensen betrokken zijn bij het kerk-zijn met een kleinere taak die gericht is op hun interesse/motivatie.